# แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี[1]

# Guidelines for Preventing Crime Victimization of Foreign Tourists in Mueang District, Kanchanaburi Province

อาชวินทร์ อ่องวงศ์ (Achawin Ongwong)
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย
คณะสังคมศาสตร์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
Master's degree student, Master of Arts in Criminology and Law Enforcement, Faculty of Social Sciences, Royal Thai Police Academy
E-mail: chaoachawin1739@gmail.com

Received: 4 January 2026
Revised: 3 March 2026
Accepted: 9 March 2026

## บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษา (1) รูปแบบและลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (2) ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ (3) แนวทางการป้องกันที่เหมาะสมในบริบทอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 21 คน ได้แก่ ตำรวจในพื้นที่ 8 คน ตำรวจท่องเที่ยว 5 คน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว 5 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 3 คน ผลการวิจัยพบว่าอาชญากรรมที่กระทบต่อนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น “อาชญากรรมเชิงฉวยโอกาส” ได้แก่ อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน การเอารัดเอาเปรียบ/ฉ้อโกงด้านราคา และความขัดแย้งหรือเหตุไม่สงบที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในย่านสถานบันเทิงกลางคืน ปัจจัยเสี่ยงสำคัญคือเงื่อนไขเชิงพื้นที่และเวลา เช่น จุดอับสายตา พื้นที่มืด โครงสร้างพื้นฐานความปลอดภัยไม่เพียงพอ และช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเพิ่มความเปราะบางของนักท่องเที่ยว ด้านการป้องกันพบข้อจำกัดของตำรวจ ได้แก่ กำลังคน ทรัพยากร/งบประมาณ เครื่องมือ อุปสรรคภาษาและการ

[1] บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและการบังคับใช้กฎหมาย คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

สื่อสาร และความท้าทายด้านการบูรณาการกับท้องถิ่นและผู้ประกอบการ แนวทางที่สังเคราะห์ได้เน้นการเฝ้าระวังเชิงรุกในจุดและช่วงเวลาเสี่ยง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้งานได้จริง สื่อสารความเสี่ยงหลายภาษา เพิ่มสมรรถนะภาษาและช่องทางฉุกเฉินที่เข้าถึงง่าย และเสริมเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความปลอดภัยและความเชื่อมั่นอย่างยั่งยืน

**คำสำคัญ:** นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ, การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม, การป้องกันอาชญากรรม

## Abstract

This study aims to (1) examine patterns and characteristics of crime victimization among foreign tourists, (2) explore problems and constraints in prevention from police officers' perspectives, and (3) identify suitable prevention approaches within the context of Mueang Kanchanaburi District, Kanchanaburi Province. A qualitative design was employed using in-depth interviews with 21 key informants: 8 local police officers, 5 tourist police officers, 5 tourism business operators, and 3 foreign tourists. Findings indicate that victimization in the study area is predominantly opportunity-based, including property-related crimes, price exploitation and fraud, and conflicts or disturbances linked to alcohol consumption in nighttime entertainment areas. Major risk factors are spatial and temporal conditions such as blind spots, poorly lit locations, inadequate safety infrastructure, and nighttime activities, all of which increase tourists' vulnerability. In terms of prevention, police officers face multiple operational constraints, including limited manpower, resources and budgets, insufficient support tools, language and communication barriers, and challenges in coordinating with local agencies and tourism operators. Synthesized prevention approaches emphasize proactive surveillance in high-risk places and time periods, improvement of functional safety infrastructure, multilingual risk communication, enhancement of officers' language capacity and accessible emergency contact channels, and strengthening collaborative networks among police, local authorities, and tourism businesses to promote sustainable tourist safety and confidence.

**Keywords:** Foreign Tourists, Criminal Victimization, Crime Prevention

## บทนำ

ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในระดับนานาชาติ และการท่องเที่ยวมีบทบาทต่อเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) อย่างไรก็ตาม ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลโดยตรงต่อความ

เชื่อมั่นและการตัดสินใจเดินทาง งานศึกษาด้านความปลอดภัยในมิติการท่องเที่ยวชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมักรับรู้ความเสี่ยงและมีความกังวลต่ออาชญากรรมระหว่างการเดินทาง โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่ที่ไม่คุ้นเคยหรือมีข้อจำกัดด้านข้อมูลและภาษา (Batra, 2008) ขณะเดียวกัน เหตุการณ์อาชญากรรมที่กระทบต่อนักท่องเที่ยว แม้จะไม่ได้เกิดขึ้นถี่เมื่อเทียบกับปริมาณนักท่องเที่ยวทั้งหมด แต่เมื่อปรากฏเป็นข่าวย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นได้อย่างรวดเร็ว (ไทยพีบีเอส, 2566)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นหนึ่งในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะอำเภอเมืองกาญจนบุรี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเดินทางและการให้บริการด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด มีแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมท่องเที่ยวกระจุกตัว ทำให้มีการสัญจรและปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในพื้นที่กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอย่างหนาแน่น หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ โดยเฉพาะตำรวจภูธรและตำรวจท่องเที่ยว ได้ดำเนินมาตรการด้านความปลอดภัยในหลายรูปแบบ เช่น การเพิ่มความถี่การลาดตระเวน การตรวจสอบสถานประกอบการ การสนับสนุนการติดตั้งระบบเฝ้าระวังในจุดเสี่ยง และการรณรงค์สร้างการมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัยร่วมกับชุมชนและผู้ประกอบการ (ธันย์ชนก สุขเกษม, 2558) อย่างไรก็ดี เหตุอาชญากรรมที่ยังคงเกิดขึ้นเป็นระยะสะท้อนว่า การจัดการความปลอดภัยจำเป็นต้องพิจารณาอย่างเป็นระบบ ทั้งในมิติ รูปแบบการตกเป็นเหยื่อ ข้อจำกัดในการป้องกัน และแนวทางเชิงปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ (Mansfeld & Pizam, 2006)

เมื่อพิจารณาฐานความรู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิชาการได้อภิปรายประเด็นการตกเป็นเหยื่อและความกลัวอาชญากรรมของนักท่องเที่ยวในหลายมิติ ทั้งด้านการรับรู้ความปลอดภัย การประเมินความเสี่ยงและผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว (Brunt, Mawby & Hambly, 1999) รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยและมาตรการเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติในพื้นที่ท่องเที่ยว (วณัฐฏิญา วรรณสุข, 2560) อย่างไรก็ตาม ในบริบทอำเภอเมืองกาญจนบุรียังมีช่องว่างขององค์ความรู้ที่ต้องการการอธิบายเชิงประจักษ์ว่า (1) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตกเป็นเหยื่อในรูปแบบและลักษณะใดเป็นสำคัญ (2) เจ้าหน้าที่ตำรวจประสบปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันอย่างไร และ (3) ควรสังเคราะห์ แนวทางการป้องกันที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่อย่างไรให้เชื่อมโยงได้ทั้งระดับการปฏิบัติและการประสานงานในพื้นที่ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาปรากฏการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในอำเภอเมืองกาญจนบุรี พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อจำกัดในการป้องกันจากมุมมองผู้ปฏิบัติ และสังเคราะห์แนวทางที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนการยกระดับมาตรการความปลอดภัย ลดโอกาสการเกิดเหตุไม่พึงประสงค์ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างยั่งยืน

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันอาชญากรรมในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

3. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันที่เหมาะสมในบริบทอำเภอเมืองกาญจนบุรี

## ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนกรอบแนวคิดด้านอาชญาวิทยาเชิงโอกาสและการป้องกันเชิงสถานการณ์ โดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดสำคัญหลายประการเพื่ออธิบายปรากฏการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยว และใช้เป็นฐานในการสังเคราะห์แนวทางการป้องกันที่เหมาะสม ดังนี้

**1. แนวคิดเหยื่ออาชญากรรมและทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน**

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นกลุ่มที่อาจตกเป็นเป้าหมายอาชญากรรมได้ง่าย เนื่องจากขาดความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น มีข้อจำกัดด้านภาษา และมักอยู่ในช่วงเวลาพักผ่อนที่ลดความระมัดระวัง ส่งผลให้ผู้กระทำผิดสามารถฉวยโอกาสได้ในบางสถานการณ์ แนวคิดด้านเหยื่ออาชญากรรมชี้ว่า ความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง (Hindelang, Gottfredson & Garofalo, 1978)

ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory) อธิบายว่าอาชญากรรมมีแนวโน้มเกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบ 3 ประการมาบรรจบกัน ได้แก่ ผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจ เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม และการขาดผู้เฝ้าระวังที่สามารถป้องปรามเหตุได้ (Cohen & Felson, 1979) แนวคิดนี้สะท้อนว่าเงื่อนไขเชิงสถานการณ์มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าคุณลักษณะของผู้กระทำผิด กล่าวคือการอธิบายอาชญากรรมไม่จำเป็นต้องมุ่งที่ตัวบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่ควรพิจารณาว่าสถานการณ์หรือบริบทแบบใดเอื้อให้เกิดการกระทำผิดได้ง่าย เมื่อประยุกต์ใช้กับบริบทการท่องเที่ยว จึงหมายถึงการวิเคราะห์กิจกรรมและสภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยวที่อาจเพิ่มโอกาสการเกิดอาชญากรรม เช่น การท่องเที่ยวในช่วงเวลากลางคืนในพื้นที่ที่การเฝ้าระวังจำกัด หรือการเดินทางลำพังในพื้นที่เปลี่ยว (Brunt, Mawby & Hambly, 1999)

**2. ทฤษฎีอาชญาวิทยาเชิงโอกาสและสิ่งแวดล้อม**

งานวิจัยนี้นำแนวคิดด้านอาชญากรรมเชิงโอกาสมาใช้ในการอธิบายการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเฉพาะทฤษฎีการเลือกกระทำผิดอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) ซึ่งเสนอว่าผู้กระทำผิดตัดสินใจก่ออาชญากรรมผ่านการชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับกับความเสี่ยงในการถูกจับกุม (Cornish & Clarke, 1986)

นอกจากนี้ ยังอาศัยทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรม (Crime Pattern Theory) ซึ่งอธิบายว่าอาชญากรรมสัมพันธ์กับรูปแบบการเคลื่อนที่ของผู้คนและการใช้พื้นที่ในชีวิตประจำวัน ทำให้การเกิดเหตุมีแนวโน้มกระจุกตัวในบางบริเวณหรือจุดเสี่ยง (hot spot) (Brantingham & Brantingham, 1993) ในบริบทพื้นที่

ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมักรวมตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหลักและใช้เส้นทางที่นิยม ส่งผลให้ผู้กระทำผิดสามารถระบุตำแหน่งและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการลงมือได้ง่ายขึ้น แนวคิดเรื่องจุดเสี่ยงจึงเป็นฐานสำคัญต่อการทำความเข้าใจการกระจุกตัวของการเกิดเหตุ และเป็นประโยชน์ต่อการออกแบบมาตรการป้องกันเชิงพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี

**3. กรอบแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงสถานการณ์**

ในการพัฒนาแนวทางการป้องกัน งานวิจัยนี้อ้างอิงแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงสถานการณ์ (Situational Crime Prevention) ซึ่งเสนอว่าการลดโอกาสในการเกิดอาชญากรรมสามารถดำเนินการได้โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขสาเหตุเชิงโครงสร้างในระยะสั้น แต่เน้นการปรับสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขแวดล้อมเพื่อทำให้การกระทำผิดไม่คุ้มค่าในมุมมองของผู้กระทำผิด (Clarke, 1997) แนวคิดดังกล่าวมุ่งเพิ่มความเสี่ยงในการถูกตรวจพบ ลดผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และลดข้ออ้างในการกระทำผิด (Cornish & Clarke, 2003)

เมื่อประยุกต์ใช้กับพื้นที่ท่องเที่ยว แนวคิดนี้มักถูกแปลงเป็นมาตรการเชิงรูปธรรม เช่น การกำหนดให้ราคาสินค้าและบริการมีความโปร่งใสเพื่อลดการเอารัดเอาเปรียบ การเพิ่มแสงสว่างและระบบเฝ้าระวังในจุดเสี่ยง และการจัดให้มีช่องทางแจ้งเหตุหรือขอความช่วยเหลือที่เข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว ในทิศทางเดียวกัน แนวคิดการป้องกันอาชญากรรมผ่านการออกแบบสภาพแวดล้อม Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) ชี้ว่า การจัดการสภาพพื้นที่ เช่น การเพิ่มการมองเห็น การควบคุมทางเข้าออก การกำจัดมุมอับสายตา และการดูแลรักษาพื้นที่ให้เป็นระเบียบ สามารถช่วยลดโอกาสการเกิดอาชญากรรมและเพิ่มความรู้สึกปลอดภัยของผู้ใช้พื้นที่ได้ (Jeffery, 1971) แนวคิด CPTED ได้รับการพัฒนาและนำไปประยุกต์ใช้ในมิติการออกแบบมาตรการป้องกันอย่างกว้างขวาง (Crowe, 2000)

**4. แนวคิดการตำรวจชุมชนและความร่วมมือหลายฝ่าย**

นอกจากการปรับปรุงด้านกายภาพแล้ว การบริหารจัดการความปลอดภัยในระดับพื้นที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของหลายภาคส่วน แนวคิดการตำรวจเชิงแก้ปัญหา (Problem-Oriented Policing) เน้นการทำงานเชิงป้องกันโดยวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบและพัฒนามาตรการตอบสนองที่เหมาะสม (Goldstein, 1979) แนวคิดนี้ยังสนับสนุนการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง และผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาครอบคลุมทั้งมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และการจัดการพื้นที่ (Eck & Spelman, 1987) ภายใต้บริบทการท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่องระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการยกระดับความปลอดภัยและความเชื่อมั่นในพื้นที่ท่องเที่ยว

โดยสรุป กรอบแนวคิดด้านเหยื่ออาชญากรรมและทฤษฎีกิจวัตรประจำวันใช้เป็นฐานในการอธิบายความเปราะบางของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและเงื่อนไขเชิงสถานการณ์ที่เอื้อต่อการตกเป็นเหยื่อ ขณะที่ทฤษฎีอาชญาวิทยาเชิงโอกาสและสิ่งแวดล้อมช่วยทำความเข้าใจการกระจุกตัวของการเกิดเหตุและ

แนวคิดจุดเสี่ยงซึ่งเป็นสารตั้งต้นในการจัดระบบข้อมูลรูปแบบการตกเป็นเหยื่อ ส่วนแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงสถานการณ์และแนวคิด Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) รองรับการสังเคราะห์มาตรการเชิงรูปธรรมที่ลดโอกาสการกระทำผิด และแนวคิดการตำรวจเชิงแก้ปัญหาและความร่วมมือหลายฝ่ายช่วยอธิบายข้อจำกัดเชิงการปฏิบัติและความจำเป็นของการประสานงานและเครือข่ายในพื้นที่ ซึ่งทั้งหมดนี้ทำหน้าที่เป็นกรอบอธิบายและกรอบสังเคราะห์เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ผลการวิจัยและการพัฒนาแนวทางการป้องกันให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ศึกษา

## วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบกรณีศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เพื่อให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในประเด็นความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) 4 กลุ่ม รวม 21 คน ได้แก่

1) เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี 8 คน (ตำรวจภูธรที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตเมือง)

2) เจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยวที่ประจำการในจังหวัดกาญจนบุรี 5 คน

3) ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว (เช่น ผู้ประกอบการโรงแรม/ที่พัก ร้านอาหาร และธุรกิจท่องเที่ยว) 5 คน

4) นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองกาญจนบุรี 3 คน

ทั้งนี้ การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 3 คนมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนมุมมองของผู้มีประสบการณ์ตรง และใช้เป็นข้อมูลเพื่อการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) เมื่อเทียบกับข้อมูลจากตำรวจและผู้ประกอบการ มิได้มุ่งให้เป็นตัวแทนของนักท่องเที่ยวทั้งหมดในเชิงสถิติ โดยผู้วิจัยพิจารณาความอิ่มตัวของข้อมูลในประเด็นหลักควบคู่กับการตรวจสอบความสอดคล้องข้ามแหล่งข้อมูล

**เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล** คือการสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง (semi-structured in-depth interview) โดยผู้วิจัยจัดทำแนวคำถามสัมภาษณ์ครอบคลุมประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ รูปแบบและลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันอาชญากรรม และแนวทางการป้องกันที่เหมาะสม ก่อนการสัมภาษณ์ได้มีการขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และให้ความมั่นใจเรื่องการรักษาความลับและการไม่เปิดเผยตัวตนของผู้ให้ข้อมูล การสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 30-60 นาที และดำเนินการในสถานที่และเวลาที่สะดวกต่อผู้ให้ข้อมูล

**การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยบันทึกและถอดความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด จากนั้นใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการวิเคราะห์เชิงธีม (thematic analysis) ตามขั้นตอนที่เสนอโดย Braun

และ Clarke (2006) เพื่อค้นหารูปแบบเนื้อหาที่สำคัญ ข้อมูลดิบถูกจำแนกรหัส (coding) เพื่อระบุประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นจัดกลุ่มรหัสที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเป็นหมวดหมู่และสังเคราะห์เป็นหัวข้อหลัก ผลการวิเคราะห์ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องโดยการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ได้แก่ ตำรวจ เป็นหัวข้อหลักนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ รวมถึงการตรวจสอบข้ามกลุ่ม เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและสะท้อนสถานการณ์ของพื้นที่ศึกษาให้มากที่สุด

**จริยธรรมการวิจัย** การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสังคมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เลขที่โครงการวิจัย SSRPCA-REC No. 2-027/2567 รหัสโครงการ SSRPCA-REC 026/2567 เรื่อง “แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี” โดยยึดหลักจริยธรรมการวิจัยตาม Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines และ ICH-GCP ตามเอกสารรับรองเลขที่ AF 04-11 ซึ่งมีระยะเวลาการรับรองตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2567 ถึงวันที่ 18 ธันวาคม 2568 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยคำนึงถึงความสมัครใจ การให้ความยินยอมโดยรู้ข้อมูลครบถ้วน การคุ้มครองสิทธิและความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิจัยโดยไม่เปิดเผยตัวตนหรือข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลได้

## ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 21 คน ครอบคลุมมุมมองของทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบข้อค้นพบหลักเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

**1. รูปแบบและลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ**

ผลการวิจัยพบว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาโดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมเชิงฉวยโอกาส (opportunistic crimes) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้กระทำผิดพบช่องว่างของการเฝ้าระวังหรือเมื่อเหยื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ลดความระมัดระวัง จากการสังเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกรูปแบบหลักได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

**1.1 อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน**

ลักษณะเด่นของการตกเป็นเหยื่อในรูปแบบอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินมักเกี่ยวข้องกับการลักทรัพย์หรือฉกชิงทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเหตุการณ์ที่พบมักเกิดขึ้นในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหนาแน่นของผู้คน ตลอดจนบริเวณที่พักหรือพื้นที่สาธารณะที่นักท่องเที่ยวเผลอวางทรัพย์สินไว้โดยขาดการเฝ้าระวังอย่างเพียงพอ

ในเชิงพฤติการณ์ การเกิดเหตุมักเป็นการล้วงกระเป๋า การขโมยทรัพย์สินในที่พัก หรือการวิ่งราวทรัพย์ ซึ่งผู้กระทำผิดอาศัยจังหวะที่นักท่องเที่ยวไม่ทันระวังหรือกำลังให้ความสนใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าการดูแลทรัพย์สินของตนเอง

สำหรับช่วงเวลาที่พบได้บ่อย มักเป็นช่วงที่มีผู้คนพลุกพล่าน หรือช่วงที่นักท่องเที่ยวอยู่ระหว่างการเดินทางและการเคลื่อนย้ายสัมภาระ รวมถึงช่วงเวลาที่กำลังทำกิจกรรมท่องเที่ยว ซึ่งเป็นช่วงที่ความระมัดระวังอาจลดลงและเกิดช่องว่างให้ผู้กระทำผิดลงมือได้ง่ายขึ้น

ผลกระทบที่พบจากการตกเป็นเหยื่อในลักษณะดังกล่าวมักนำไปสู่การสูญเสียทรัพย์สินสำคัญ เช่น เงินสด โทรศัพท์ หรือหนังสือเดินทาง ซึ่งไม่เพียงสร้างความเสียหายทางทรัพย์สิน แต่ยังส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของการเดินทางและก่อให้เกิดความกังวลด้านความปลอดภัยต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาอีกด้วย

**1.2 การเอารัดเอาเปรียบ/ฉ้อโกงด้านราคาและบริการ**

รูปแบบการเอารัดเอาเปรียบหรือฉ้อโกงด้านราคาและบริการสะท้อนการตกเป็นเหยื่อที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้บริการหรือการซื้อสินค้าในบริบทการท่องเที่ยว โดยเหตุการณ์ลักษณะนี้พบได้บ่อยในพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความจำเป็นต้องพึ่งพาการบริการของผู้อื่นหรือทำธุรกรรมเป็นประจำ เช่น สถานีขนส่ง แหล่งช็อปปิ้ง และจุดให้บริการนักท่องเที่ยว

ในเชิงพฤติการณ์ การตกเป็นเหยื่อมักปรากฏในรูปของการโก่งราคารถโดยสารหรือสินค้า การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเกินจริง การหลอกขายบริการท่องเที่ยวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ตลอดจนการสับเปลี่ยนสินค้าให้ต่ำกว่าคุณภาพที่ตกลงไว้ ซึ่งล้วนเป็นลักษณะที่ทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถประเมินความเป็นธรรมของราคาและบริการได้อย่างชัดเจนในขณะเกิดเหตุ

ช่องว่างที่เอื้อให้เกิดเหตุโดยมากเกี่ยวข้องกับข้อจำกัดด้านภาษา การไม่ทราบราคามาตรฐานหรืออัตราค่าบริการที่ควรเป็น และการขาดข้อมูลประกอบการตัดสินใจในพื้นที่ เมื่อปัจจัยดังกล่าวประกอบกันจึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความเปราะบางต่อการถูกเอารัดเอาเปรียบมากขึ้น โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจอย่างเร่งรีบหรือไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ทันที

ผลกระทบที่พบจากการตกเป็นเหยื่อในรูปแบบนี้ไม่เพียงเป็นความเสียหายทางทรัพย์สิน แต่ยังรวมถึงความไม่พึงพอใจต่อประสบการณ์การท่องเที่ยว และการลดทอนความเชื่อมั่นต่อความปลอดภัยและความน่าไว้วางใจของพื้นที่ท่องเที่ยวในภาพรวมอีกด้วย

**1.3 ความขัดแย้งหรือเหตุไม่สงบที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในย่านสถานบันเทิงกลางคืน**

รูปแบบความขัดแย้งหรือเหตุไม่สงบที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในย่านสถานบันเทิงกลางคืนมีลักษณะเป็นเหตุการณ์ความขัดแย้งหรือการคุกคามที่เกิดขึ้นภายใต้บริบทของสถานบันเทิง โดยจุดเกิดเหตุที่พบบ่อยมักอยู่ในย่านสถานบันเทิงกลางคืน เช่น ผับ บาร์ และพื้นที่โดยรอบ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการรวมตัวของผู้คนและกิจกรรมยามค่ำคืนอย่างหนาแน่น

ในเชิงพฤติการณ์ เหตุการณ์มักเริ่มต้นจากการมีปากเสียง ความเข้าใจผิด หรือการคุกคามในบางสถานการณ์ และในบางกรณีอาจบานปลายไปสู่การทำร้ายร่างกายหรือการล่วงละเมิดทางเพศได้ โดยเฉพาะเมื่อมีปัจจัยเรื่องการดื่มสุราเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจทำให้การยับยั้งชั่งใจลดลงและเพิ่มความรุนแรงของสถานการณ์ได้มากขึ้น

สำหรับช่วงเวลาที่พบได้บ่อยมักเป็นช่วงเวลากลางคืน โดยเฉพาะช่วงที่มีการดื่มสุราและบรรยากาศความคึกคะนองในสถานบันเทิง ส่งผลให้ความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุลักษณะดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่น

ผลกระทบที่พบจากการตกเป็นเหยื่อในรูปแบบนี้สะท้อนทั้งมิติด้านความรู้สึกและภาพรวมของพื้นที่ กล่าวคือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมักก่อให้เกิดความหวาดกลัวและความไม่มั่นใจต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาวได้อีกด้วย

**ตารางที่ 1** สรุปรูปแบบและลักษณะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษา

| รูปแบบอาชญากรรม | ลักษณะสำคัญ | พื้นที่/ช่วงเวลาที่พบ | ผลกระทบที่พบ |
|---|---|---|---|
| อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน | ล้วงกระเป๋า ขโมยทรัพย์สินในที่พัก วิ่งราว | แหล่งท่องเที่ยวที่แออัด/ระหว่างเดินทาง/ช่วงคนหนาแน่น | สูญเสียทรัพย์สินสำคัญ กระทบการเดินทางและความมั่นใจ |
| การเอารัดเอาเปรียบ/ฉ้อโกงด้านราคาและบริการ | โก่งราคา หลอกขายบริการ สับเปลี่ยนสินค้า | สถานีขนส่ง แหล่งช็อปปิ้ง จุดบริการนักท่องเที่ยว | เสียหายทางทรัพย์สิน ความไม่พึงพอใจ ลดความเชื่อมั่น |
| ความขัดแย้ง/เหตุไม่สงบสัมพันธ์แอลกอฮอล์ | ปากเสียง คุกคาม บานปลายทำร้าย/ล่วงละเมิด | ย่านสถานบันเทิง กลางคืน/ช่วงกลางคืน | หวาดกลัว กระทบภาพลักษณ์ความปลอดภัย |

**2. บริบทเชิงสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ**

ประเด็นนี้นำเสนอในฐานะข้อมูลประกอบเพื่ออธิบายบริบทของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและเพื่อสนับสนุนการสังเคราะห์แนวทางการป้องกันให้สอดคล้องกับพื้นที่ศึกษา มิได้กำหนดเป็นวัตถุประสงค์แยกต่างหาก โดยมุ่งชี้ให้เห็นเงื่อนไขเชิงสถานการณ์ที่มักปรากฏร่วมกับเหตุการณ์ตามรูปแบบที่พบในการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่า เงื่อนไขด้านสถานที่และช่วงเวลามีความสัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นจุดอับสายตา

หรือบริเวณที่การมองเห็นถูกจำกัด เช่น ตรอกซอยแคบ มุมอาคาร หรือสะพานลอยที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้กระทำผิดสามารถลงมือได้โดยยากต่อการสังเกตเห็น นอกจากนี้ พื้นที่ที่มีแสงสว่างไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะเส้นทางเดินเท้าที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใช้สัญจรกลับที่พักในเวลากลางคืน เป็นอีกเงื่อนไขที่ลดโอกาสการเฝ้าระวังตามธรรมชาติและเพิ่มความเปราะบางของผู้มาเยือน

ในมิติของเวลา ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าช่วงเวลากลางคืน โดยเฉพาะช่วงดึก เป็นช่วงที่มักพบเหตุการณ์มากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนเดินทางกลับคนเดียว อยู่ในสภาพมึนเมา หรือมีความระมัดระวังลดลง ขณะเดียวกันการพบเห็นจากบุคคลทั่วไปและการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลากลางวัน

นอกจากนี้ ยังพบข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานความปลอดภัยบางประการในพื้นที่ เช่น ไฟส่องสว่างในบางจุดไม่ครอบคลุม รวมถึงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Closed-Circuit Television: CCTV) ยังไม่ทั่วถึงทุกจุดที่ควรติดตั้งหรือบางจุดไม่พร้อมใช้งาน ตลอดจนป้ายเตือนหรือข้อมูลความเสี่ยงในภาษาต่างประเทศมีไม่เพียงพอ ส่งผลให้เมื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเผชิญเหตุไม่คาดฝันอาจไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลหรือความช่วยเหลือได้ทันท่วงที

**3. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันอาชญากรรมในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ**

จากมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่าการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตกเป็นเหยื่อยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่

**3.1 ด้านกำลังคนและทรัพยากร** สถานีตำรวจท้องที่มีเจ้าหน้าที่จำนวนจำกัด ไม่สามารถกระจายกำลังดูแลได้ทั่วถึงทุกแหล่งท่องเที่ยวตลอดเวลา โดยเฉพาะช่วงเทศกาลหรือฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีนักเดินทางหนาแน่น

**3.2 ด้านงบประมาณและเครื่องมือ** การจัดสรรงบประมาณเพื่อมาตรการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวมีข้อจำกัด ส่งผลให้การติดตั้งอุปกรณ์เฝ้าระวังเพิ่มเติมหรือการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการแจ้งเหตุทำได้ไม่เต็มที่ อีกทั้งอุปกรณ์และยานพาหนะสำหรับการสายตรวจหรือช่วยเหลือมีจำกัด

**3.3 ด้านอุปสรรคภาษาและการสื่อสาร** เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ส่วนใหญ่มีข้อจำกัดด้านภาษา ส่งผลให้การช่วยเหลือ การสอบถามข้อมูลจากผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นชาวต่างชาติล่าช้า และต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่ที่สื่อสารได้หรือการจัดหาล่าม

**3.4 ด้านการประสานงานและเครือข่าย** การทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจท้องที่ ตำรวจท่องเที่ยว หน่วยงานท้องถิ่น และผู้ประกอบการยังมีช่องว่าง โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการบูรณาการมาตรการร่วมกันที่ยังไม่ต่อเนื่อง

**4. แนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เหมาะสม**

จากการสังเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปแนวทางการป้องกันที่สำคัญซึ่งควรดำเนินการควบคู่ทั้งในระดับนโยบายและระดับการปฏิบัติ ดังนี้

4.1 เพิ่มการเฝ้าระวังเชิงรุกในพื้นที่เสี่ยงและช่วงเวลาเสี่ยง โดยใช้ข้อมูลประกอบการกำหนดจุดเสี่ยง (hot spot) และจัดกำลังให้เหมาะสม

4.2 ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัย เช่น แสงสว่าง ระบบเฝ้าระวัง และเส้นทางสัญจรที่ปลอดภัย โดยประยุกต์ใช้แนวคิด Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) ในการออกแบบพื้นที่

4.3 พัฒนาการสื่อสารความเสี่ยงหลายภาษา โดยจัดทำข้อมูลคำเตือน ข้อมูลการติดต่อฉุกเฉิน และข้อมูลจุดช่วยเหลือที่เข้าถึงได้ง่ายผ่านสื่อที่เหมาะสม

4.4 เพิ่มสมรรถนะด้านภาษาและการจัดระบบล่าม เพื่อสนับสนุนการช่วยเหลือและการสื่อสารในสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการแจ้งเหตุและการเฝ้าระวัง รวมถึงการประชาสัมพันธ์ช่องทางดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงความช่วยเหลือและเสริมสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอเชิงนโยบายที่ควรพิจารณา เช่น การจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านความปลอดภัยนักท่องเที่ยวในระดับจังหวัด การกำกับดูแลมาตรฐานความโปร่งใสของธุรกิจท่องเที่ยว และการกำหนดมาตรการความปลอดภัยขั้นต่ำในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เพื่อยกระดับการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเชิงระบบและสร้างความเชื่อมั่นอย่างยั่งยืน

## อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสะท้อนภาพรวมที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดอาชญาวิทยาเชิงโอกาสและการป้องกันเชิงสถานการณ์ที่ใช้ในการศึกษา กล่าวคือ การตกเป็นเหยื่อของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาเกิดขึ้นได้เมื่อมีเงื่อนไขเชิงสถานการณ์เอื้อให้ผู้กระทำผิดลงมือ และเมื่อการเฝ้าระวังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีกิจวัตรประจำวันของ Cohen และ Felson (1979) ที่อธิบายการเกิดอาชญากรรมผ่านการบรรจบกันของผู้กระทำผิดที่มีแรงจูงใจ เป้าหมายที่เหมาะสม และการขาดผู้เฝ้าระวัง ผลการศึกษายังสนับสนุนข้อเสนอของ Brunt, Mawby และ Hambly (1999) ที่ชี้ให้เห็นว่านักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยเผชิญการตกเป็นเหยื่อหรือความกลัวอาชญากรรมระหว่างการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่แม้ไม่ร้ายแรงในเชิงกฎหมาย แต่สร้างความไม่สบายใจและลดทอนความเชื่อมั่นต่อจุดหมายปลายทางได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานของ Batra (2008) ที่สะท้อนการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อความเสี่ยงด้านความปลอดภัยเมื่อมาเยือนประเทศไทย ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ความเสี่ยงในบริบทการท่องเที่ยวเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงโดยตรงกับภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของพื้นที่ท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาเชิงรายละเอียดตามรูปแบบการตกเป็นเหยื่อที่จำแนกได้ 3 รูปแบบ พบว่า **อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน** มีลักษณะสอดคล้องกับตรรกะของอาชญากรรมเชิงฉวยโอกาสอย่างชัดเจน

กล่าวคือ เหตุเกิดได้มากขึ้นเมื่อผู้กระทำผิดพบช่องว่างของการเฝ้าระวังและเมื่อเหยื่ออยู่ในสภาพที่ลดความระมัดระวัง เช่น ระหว่างทำกิจกรรมท่องเที่ยวหรือการเคลื่อนย้ายสัมภาระ ภายใต้กรอบทฤษฎีกิจวัตรประจำวันของ Cohen และ Felson (1979) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนการลดลงของผู้เฝ้าระวังและการเพิ่มความเหมาะสมของเป้าหมาย จึงทำให้เกิดโอกาสการกระทำผิดสูงขึ้นในทางปฏิบัติ

ในส่วนของ **การเอารัดเอาเปรียบหรือฉ้อโกงด้านราคาและบริการ** ผลการศึกษาชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในจุดเชื่อมต่อการเดินทางและพื้นที่บริการท่องเที่ยว ซึ่งมักเป็นบริบทที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำเป็นต้องตัดสินใจรวดเร็วและมีข้อจำกัดด้านข้อมูลและภาษา ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการเลือกกระทำผิดอย่างมีเหตุผลของ Cornish และ Clarke (1986) ซึ่งอธิบายว่า ผู้กระทำผิดอาจประเมินความเสี่ยงในการถูกตรวจพบต่ำเมื่อเหยื่อขาดข้อมูลหรือไม่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ทันที ทั้งยังสะท้อนความจำเป็นของมาตรการเชิงสถานการณ์ที่มุ่งลดช่องว่างของการเอารัดเอาเปรียบผ่านความโปร่งใสของข้อมูลและการสื่อสารความเสี่ยงที่เข้าถึงได้

สำหรับ **ความขัดแย้งหรือเหตุไม่สงบที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในย่านสถานบันเทิงกลางคืน** ผลการศึกษาชี้ว่าบริบทของพื้นที่และเวลามีความสัมพันธ์กับการเกิดเหตุ โดยเฉพาะช่วงเวลากลางคืนและพื้นที่ที่มีการรวมตัวของผู้คนในกิจกรรมยามค่ำคืน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่การยับยั้งชั่งใจลดลงและการเฝ้าระวังตามธรรมชาติมีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้ความขัดแย้งสามารถบานปลายเป็นการคุกคามหรือการใช้ความรุนแรงได้ง่ายขึ้น ภายใต้กรอบทฤษฎีกิจวัตรประจำวันของ Cohen และ Felson (1979) บริบทดังกล่าวสะท้อนการบรรจบกันของเป้าหมายที่เปราะบางกับการลดลงของผู้เฝ้าระวังในช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงสูง

ในภาพรวม ผลการวิจัยส่วนที่นำเสนอเป็น **บริบทเชิงสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับการตกเป็นเหยื่อ** ช่วยอธิบายว่าทำไมรูปแบบอาชญากรรมทั้งสามจึงมีแนวโน้มเกิดมากขึ้นในบางพื้นที่และช่วงเวลาโดยเฉพาะประเด็นพื้นที่ที่การมองเห็นจำกัด แสงสว่างไม่ทั่วถึง และช่วงเวลากลางคืน ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานสนับสนุนการสังเคราะห์แนวทางการป้องกันเชิงสถานการณ์และการออกแบบสภาพแวดล้อมให้ลดโอกาสการกระทำผิดได้ แนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงสถานการณ์ของ Clarke (1997) สนับสนุนการปรับเงื่อนไขให้การกระทำผิดไม่คุ้มค่า ขณะที่แนวคิดการป้องกันอาชญากรรมผ่านการออกแบบสภาพแวดล้อมของ Jeffery (1971) ชี้ให้เห็นบทบาทของการจัดการพื้นที่ เช่น การเพิ่มการมองเห็นและการลดมุมอับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการป้องกันที่งานวิจัยสังเคราะห์ไว้ในประเด็นโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัย

ขณะเดียวกัน ผลการวิจัยด้าน **ข้อจำกัดในการป้องกันอาชญากรรมในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ** สะท้อนว่าการยกระดับความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวไม่อาจพึ่งพาการทำงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงลำพัง โดยเฉพาะเมื่อมีข้อจำกัดด้านกำลังคน ทรัพยากรและงบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์สนับสนุน ตลอดจนข้อจำกัดด้านภาษาและการสื่อสาร ดังนั้น การทำให้มาตรการป้องกันเกิดผลในทาง

ปฏิบัติจึงต้องอาศัยกลไกการประสานงานและเครือข่ายในพื้นที่อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการตำรวจเชิงแก้ปัญหาของ Goldstein (1979) ที่เน้นการจัดการปัญหาแบบมุ่งเป้าหมายและการออกแบบมาตรการตอบสนองที่สอดคล้องกับบริบท อีกทั้งยังสอดคล้องกับข้อเสนอของ Eck และ Spelman (1987) ที่ชี้ถึงความสำคัญของการบูรณาการความร่วมมือและการแก้ไขปัญหาเชิงรุกในระดับพื้นที่

โดยสรุป ผลการอภิปรายชี้ให้เห็นว่า การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษา ควรดำเนินการแบบรอบด้านและเชื่อมโยงกันเป็นระบบ ตั้งแต่การทำความเข้าใจรูปแบบการตกเป็นเหยื่อที่เกิดขึ้นจริง การใช้ข้อมูลบริบทเชิงสถานการณ์ประกอบการวางมาตรการเชิงพื้นที่และเวลา การพัฒนาแนวทางป้องกันเชิงสถานการณ์และการออกแบบสภาพแวดล้อมให้ลดโอกาสการกระทำผิด ตลอดจนการเสริมสร้างสมรรถนะและลดข้อจำกัดของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่เพื่อให้มาตรการมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

## ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นอาชญากรรมเชิงฉวยโอกาส และสามารถจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน การเอารัดเอาเปรียบหรือฉ้อโกงด้านราคาและบริการ และความขัดแย้งหรือเหตุไม่สงบที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในย่านสถานบันเทิงกลางคืน ขณะเดียวกัน ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจพบข้อจำกัดสำคัญด้านกำลังคน ทรัพยากรและงบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์สนับสนุน อุปสรรคด้านภาษาและการสื่อสาร และการประสานงานและเครือข่ายในพื้นที่ ดังนั้น ข้อเสนอแนะต่อไปนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับข้อค้นพบดังกล่าวและสามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

## ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จังหวัดและอำเภอควรกำหนดให้ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นวาระสำคัญของพื้นที่ และจัดตั้งคณะทำงานหรือคณะกรรมการความปลอดภัยนักท่องเที่ยวระดับพื้นที่ที่มีตัวแทนจากตำรวจ หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ภาคธุรกิจ และชุมชน เพื่อประชุมติดตามสถานการณ์ สรุปปัญหา และกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมอย่างต่อเนื่อง แนวทางนี้เชื่อมโยงโดยตรงกับผลการวิจัยที่พบข้อจำกัดด้านการประสานงานและเครือข่าย ซึ่งทำให้มาตรการบางส่วนขาดความต่อเนื่องและการตอบสนองไม่เป็นระบบ

2. หน่วยงานที่กำกับดูแลธุรกิจท่องเที่ยวในระดับจังหวัดควรกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำด้านความโปร่งใสของราคาและบริการ เช่น การแสดงราคาอย่างชัดเจน การแจ้งเงื่อนไขก่อนใช้บริการ และการมีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนที่เข้าถึงได้ง่าย ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับผลการวิจัยซึ่งพบรูปแบบการเอารัดเอาเปรียบหรือฉ้อโกงด้านราคาและบริการเป็นหนึ่งในรูปแบบการตกเป็นเหยื่อที่เกิดขึ้นบ่อยในพื้นที่ศึกษา

3. หน่วยงานรัฐในพื้นที่ควรส่งเสริมการสื่อสารความปลอดภัยหลายภาษา โดยจัดทำสื่อในจุดเชื่อมต่อการเดินทางและแหล่งท่องเที่ยวหลัก เช่น ป้ายคำเตือน แผนที่จุดช่วยเหลือ และข้อมูลติดต่อฉุกเฉิน รวมถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ของหน่วยงานรัฐที่อัปเดตสถานการณ์และคำแนะนำด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบข้อจำกัดด้านภาษาและการสื่อสาร ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการให้ความช่วยเหลือและการเข้าถึงข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

## ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สำหรับตำรวจในพื้นที่และหน่วยงานความมั่นคง ควรพัฒนาระบบการเฝ้าระวังเชิงรุก โดยปรับแผนการจัดกำลังให้เหมาะสมกับจุดเสี่ยงและช่วงเวลาเสี่ยงที่พบจากข้อมูลภาคสนาม รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับปัญหาที่เกิดซ้ำ เช่น กระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและการตรวจสอบกรณีโก่งราคาและการเอารัดเอาเปรียบ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบข้อจำกัดด้านกำลังคนและทรัพยากร ซึ่งจำเป็นต้องใช้การจัดสรรกำลังและการทำงานเชิงรุกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ในด้านภาษาและการสื่อสาร ตำรวจควรเสริมทักษะภาษาเพื่อใช้ในสถานการณ์จริง และจัดให้มีเครื่องมือสนับสนุนการสื่อสาร เช่น คู่มือประโยคสนทนาฉุกเฉินหรืออุปกรณ์แปลภาษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการรับแจ้งเหตุและการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ข้อเสนอนี้ตอบโจทย์ผลการวิจัยที่พบว่าอุปสรรคด้านภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการช่วยเหลือและการสอบถามข้อมูลล่าช้า

3. สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมกับตำรวจสำรวจและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยที่ใช้งานได้จริง โดยให้ความสำคัญกับไฟส่องสว่างในเส้นทางสัญจรและจุดอับสายตา การดูแลระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Closed-Circuit Television: CCTV) ให้พร้อมใช้งาน และการเพิ่มป้ายเตือนหรือข้อมูลความปลอดภัยในจุดสำคัญของพื้นที่ แนวทางนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่สะท้อนข้อจำกัดด้านเครื่องมือและโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงเงื่อนไขเชิงสถานการณ์ที่เอื้อต่อการเกิดเหตุในบางพื้นที่และช่วงเวลา

4. สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและชุมชน ควรยกระดับมาตรฐานความโปร่งใสของราคาและบริการ โดยแสดงราคาอย่างชัดเจนก่อนใช้บริการ และจัดให้มีช่องทางร้องเรียนหรือการประสานงานเมื่อเกิดปัญหา ขณะเดียวกัน สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับที่พักและบริการนักท่องเที่ยวควรเสริมมาตรการความปลอดภัยขั้นพื้นฐาน เช่น ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณทางเข้าออก การจัดระบบดูแลทรัพย์สินมีค่า และการอบรมพนักงานให้สังเกตสถานการณ์ผิดปกติ พร้อมประสานแจ้งเหตุหรือข้อมูลที่จำเป็นกับตำรวจในพื้นที่อย่างรวดเร็ว ข้อเสนอนี้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยที่พบทั้งรูปแบบการตกเป็นเหยื่อด้านทรัพย์สินและการเอารัดเอาเปรียบ รวมถึงข้อจำกัดด้านการประสานงานและเครือข่ายที่ยังไม่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะข้างต้นมุ่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง โดยเน้นการดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างตำรวจ หน่วยงานท้องถิ่น และภาคธุรกิจและชุมชน ควบคู่กับการติดตาม

ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เช่น การรายงานความก้าวหน้าของมาตรการต่อคณะทำงานระดับพื้นที่ หรือการทบทวนปัญหาและปรับแผนการปฏิบัติเป็นระยะ เพื่อให้การป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

## องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

งานวิจัยนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ในเชิงอาชญาวิทยาและการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว โดยชี้ให้เห็นว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในพื้นที่ศึกษาโดยส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมเชิงฉวยโอกาส และสามารถจำแนกรูปแบบสำคัญได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน การเอารัดเอาเปรียบหรือฉ้อโกงด้านราคาและบริการ และความขัดแย้งหรือเหตุไม่สงบที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ในย่านสถานบันเทิงกลางคืน นอกจากนี้ งานวิจัยยังสะท้อนข้อจำกัดของการป้องกันอาชญากรรมในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เชื่อมโยงกับประเด็นด้านกำลังคน ทรัพยากรและงบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์สนับสนุน อุปสรรคด้านภาษาและการสื่อสาร และการประสานงานและเครือข่ายในพื้นที่

ทั้งนี้ องค์ความรู้เชิงประยุกต์ที่ได้คือกรอบคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงบูรณาการในพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกันของตำรวจ หน่วยงานท้องถิ่น และผู้ประกอบการ ควบคู่กับมาตรการเชิงสถานการณ์ การจัดการสภาพแวดล้อม และการสื่อสารความเสี่ยงหลายภาษา เพื่อยกระดับความปลอดภัยและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอย่างยั่งยืน

## รายการอ้างอิง

### ภาษาไทย


กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *รายงานสถิตินักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปี 2562*. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

ไทยพีบีเอส. (2566, 1 ธันวาคม). *สัญญาณเตือน? นทท.จีนเมินเที่ยวไทย "ฟรีวีซา" สิ้นมนต์ขลัง*. วันที่ค้นข้อมูล วัน เดือน ปี, เข้าถึงได้จาก https://www.thaipbs.or.th/news/content/334464

ธันย์ชนก สุขเกษม. (2558). รูปแบบการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล*, *2*(2). 53-73. วันที่ค้นข้อมูล 21 เมษายน 2567, เข้าถึงได้จาก https://so02.tci-thaijo.org/index.php/isshmu/article/view/146166

วณัฐฏิญา วรรณสุข. (2560). *นโยบายการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของรัฐ*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ.

## ภาษาอังกฤษ

Batra, A. (2008). Foreign tourists' perception towards personal safety and potential crime while visiting Thailand. *Tourism Review, 63*(1), 34-42.

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology, 3*(2), 77-101.

Brantingham, P. L., & Brantingham, P. J. (1993). Environment, routine, and situation: Toward a pattern theory of crime. In R. V. Clarke & M. Felson (Eds.), *Routine activity and rational choice* (pp. 259-294). Transaction Publishers. Retrieved August 2, 2024, from https://www.ojp.gov/ncjrs/virtual-library/abstracts/environment-routine-and-situation-toward-pattern-theory-crime

Brunt, P., Mawby, R., & Hambly, Z. (1999). Tourist victimisation and the fear of crime on holiday. *Tourism Management, 20*(4), 417-424.

Clarke, R. V. (1997). *Situational crime prevention: Successful case studies* (2nd ed.). Harrow and Heston.

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review, 44*(4), 588-608.

Cornish, D. B., & Clarke, R. V. (1986). *The reasoning criminal: Rational choice perspectives on offending*. Springer.

Cornish, D. B., & Clarke, R. V. (2003). Opportunities, precipitators and criminal decisions: A reply to Wortley's critique of situational crime prevention. *Crime Prevention Studies, 16*, 41-96. https://popcenter.asu.edu/sites/default/files/Responses/crime_prevention/PDFs/Cornish%26Clarke.pdf

Crowe, T. D. (2000). *Crime prevention through environmental design* (2nd ed.). Butterworth-Heinemann.

Eck, J. E., & Spelman, W. (1987). *Problem-solving: Problem-oriented policing in Newport News*. Police Executive Research Forum.

Goldstein, H. (1979). Improving policing: A problem-oriented approach. *Crime & Delinquency, 25*(2), 236-258.

Hindelang, M. J., Gottfredson, M. R., & Garofalo, J. (1978). *Victims of personal crime: An empirical foundation for a theory of personal victimization*. Ballinger.

Jeffery, C. R. (1971). *Crime prevention through environmental design*. Sage.

Mansfeld, Y., & Pizam, A. (2006). *Tourism, security and safety: From theory to practice*. Elsevier.